

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, torek 11. julija 1950

LETO XI, ŠT. 163 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

Marjan Tepina

TRIKRAT PREMISLI, ENKRAT STORI

Zadnje diskusije okoli regulacijskega načrta Ljubljane in Maribora in diskusije v zvezi z reorganizacijo državne uprave so potrdile ali odkrile nekatera načela za organizacijo vodstva investicijskih del v socialistični državi, ki bodo morala imeti za posledico potrebne konkretne ukrepe. Znova so odkrile občutno vrzel v planiranju in projektiranju investicijskih del, ki jo ugotavljamo že vsa leta od osvoboditve sem, in ki nas je očito ovirala in povzročila vrsto težkih napak pri izvajanju investicijskih del. Diskusije so pokazale — prvič — da sta planiranje in projektiranje gradbenih objektov na eni strani in urbanizem ter projektiranje komunalnih naprav na drugi strani tako neločljivo povezana med seboj, da jih je skrajno nekoristno opravljati v nepovezanih gospodarskih in upravnih organizacijah — drugič pa — da za vodstvo planiranja, revidiranja in odobravanja investicijskih predel (projektov, programov, lokacij) v današnji organizaciji državne uprave ni ustrezne organizacije, ki bi našteje naloge zajemala kot celoto.

Ne bomo ob tej priložnosti ponavljali vseh neprijetnosti in škod, ki jih je imela v preteklih letih gradbena operativna zaradi neplaniranosti in neizvršenosti investicijskih predel, potrebno pa je znova poudariti nekatere posebnosti investicijskega planiranja in gradbene proizvodnje.

Predvsem bodi poudarjeno, da so investicije v tehnično ekonomskem pogledu največjogovornejši poseg v proizvodnjo in največjogovornejši poseg v gospodarstvo sploh, kajti v investicijske fonde zbiramo sredstva, katerih se tako rekoč dnevno odrekamo zato, da bi dvignili našo domovino iz tehnične zaostalosti.

Obstoječi pogoji in naloge v naši mladi državi niso dopuščali dolgega proučevanja in priprave za pristop k investicijskim delom. Kot negativno zlo so se zato pojavile nekatere nepravilnosti in napake v izvajanju investicijskih planov, o katerih danes seveda nima smisla razpravljati, kar pa ne pomeni, da ni bilo marsikaj preuranjenega in pogrešenega.

Skozi vseh pet let poslušamo v vseh ministrstvih za gradnje in gradbenih podjetjih — mi bi mogli graditi bolje, hitreje in ceneje, če bi pravčasno poznali gradbeni program, tehnološki proces proizvodnje, lokacije objektov, če bi pravčasno razpolagali s terenskimi meritvami, projekti, predkalkulacijami itd. Predvsem pa bi gradili bolje, hitreje in ceneje, če bi pravčasno razpolagali z realnim gradbenim planom.

Vseskozi za te pomanjkljivosti zvrčamo krivdo na investitorja, čes, ti si naročnik in moraš vedeti, kaj, kje in kako hočeš. Res je, da te naloge niso stvar gradbene operative, ki ne more

proučevati, marveč mora s svojimi proizvodnimi sredstvi opraviti vnaprej proučeno pot brez ovir, ki najmanj smejo biti ovire proizvodnega značaja. Prav tako ne morejo ljudje s fakultetno izobrazbo v planirskih in projektantskih organizacijah, da te težke strokovne naloge opravi direktor državnega podjetja ali šef ustanove, ki je bil pred vojno delavec, med vojno pa partizan. Skratka, z zahtevami, da investicijska predela opravi investitor, v vseh petih letih prizadevanja nismo dosegli znatnega napredka, se pravi, da je treba k problemu pristopiti na drug način, z drugimi metodami in za take naloge kvalificiranimi in izkušeni ljudmi. Po petih letih moramo rešiti ta problem še posebno zato, ker ugotavljamo, da so živa in materialna sredstva za investicijsko izgradnjo tesneje odmerjena in da postaja zato planiranje in izvajanje investicijskih del še vedno bolj odgovorna stvar. V to, kar gradimo, vlagamo težko zbrana materialna sredstva in delo za bodoča deset in stoletja, sredstva, ki jih v primeru napake ne moremo premeščati. Take odločitve so

redne in potrebne temeljitega proučevanja ljudi, ki se polno zavedajo svoje odgovornosti. Kapitalist je pet let tuhtal, se posvetoval, primerjal predloge, kalkuliral, zahteval konkurenčne ponudbe itd. Mi nismo mogli tako, vendar moramo zdaj prekiniti s prakso, ko proutujemo tehnološki proces, analiziramo lokacijo, projektiramo, kalkuliramo, gradimo hkrati, in vse to brez urbanističnih projektov. Če kje velja pregovor, tedaj velja za investicije — trikrat premisli — enkrat stori.

Osvoboditi moramo zahtevo, da ne more noben investicijski objekt v plan, če zanj niso izvršena investicijska predela. Le tedaj bomo mogli v gradbeni proizvodnji zares realno planirati in racionalno graditi.

Nujno je, da začnemo planirati investicijska predela za plansko leto pred planskim letom gradnje investicijskih objektov. Zda se premnogokrat zgodi, da so v letu, ko je planirana gradnja objekta, zanj komaj opravljena investicijska predela, ko pa naj bi bil po gospodarskih planih

Nadaljevanje na 2. strani

V Radečah izdelujejo najfinejše in specialne vrste papirja

Tovarna dokumentarnega papirja v Radečah pri Zidanem mostu je bila že pred vojno znana predvsem po specialnem papirju in kartonu za igralne karte. Ob koncu letošnjega polletja je delovni kolektiv v tej tovarni v proizvodnji dokumentarnega in vrednostnega papirja dosegel pomemben uspeh. Polletni plan je tovarna količinski izpolnila že 17., po vrednosti pa 26. junija. Do konca junija je bil količinski polletni plan presežen še za 8% in po vrednosti za 5%. Plan asortimenta je bil v prvem polletju izpolnjen le s 97 odstotki, največ zato, ker so morali zaradi vmesnih naročil izdelovati še razne druge vrste finega papirja.

V radeški tovarni so letos presegali vse mesečne proizvodne naloge kljub temu, da v tovarni, ki je bila med vojno razrušena, danes ni vseh tistih strojev, ki so jih prej imeli. Sedaj izdelujejo v Radečah v znatnih količinah najfinejše specialne brezlesne papirje: dokumentni in vrednostni papir, surovi fotografski, kartografski (za zemljevide in načrte) ter heliografski papir (za kopiranje načrtov), pa tudi specialne nadomestne risalne papirje.

Ze nekaj časa nadzirajo in analizirajo v tovarniškem laboratoriju izdelke in izdelke posameznih proizvodnih faz, vendar kvaliteta izdelkov, zlasti fotografskega papirja, še ni povsem zadovoljiva! To je razumljivo, kajti pred vojno v naši državi nismo izdelovali niti fotografskega papirja, niti dokumentnih in vrednostnih papirjev. Zato bo treba uvesti še intenzivnejše laboratorijsko delo v tovarni ali kje drugje. Kar se tiče celuloze, ki jo prejema tovarna, se delovni kolektiv mnogo bolj pohvali s celulozo, izdelano v Goricanah in beljeno v Vevčah, kakor s celulozo, kakršno sedaj izdeluje tovarna v Vidnu. K zboljšanju izdelkov bi znatno pripomogla še dobava stroja za centrifugalno čiščenje pripravljene mokre mase za fine papirje.

Edina zveza tovarne z Zidanim mostom, od koder prejemajo surovine, so kamioni, ki dovažajo po večini premog in ostale potrebščine, odvažajo pa gotove izdelke. Transportna skupina že od osvoboditve vozi z istimi kamioni in jih zgradbo vzdržuje. V svojih vrstah ima tudi delavca, kakor je petkratni udarnik razkladalec Jože Me-

telko. Transportna skupina zasluži pohvalo tudi zato, ker je za zimo navozila že obilo premoga. Če gledaš po črnih kupih premoga, se ti zdi, da je tovarni zagotovljena nemotena proizvodnja. Vendar tovarna v Radečah nima skladišč! Gradnje skladišč za premog nimajo določene v planu, zato morajo stresati premog zaenkrat ob cesti tudi 10 do 15 minut daleč od tovarne; ko ga potrebujejo, pa ga morajo še enkrat nalagati. Ne smemo zabiti: velika količina premoga s tem izgublja na svoji kalorični vrednosti.

Ko že govorimo o pomanjkljivostih in napakah, naj omenimo še predlog delovnega kolektiva glede izvajanja gradbenih del: gradbena podjetja ne bi smela prekiniti kakršnih koli gradenj, preden bi jih zadosti zavarovala pred dežjem in snegom. To se je v Radečah zgodilo lani na gradbišču novih stanovanjskih blokov, ker je gradbeno podjetje »Pionir« iz Novega mesta predčasno in tik pred zimo poklivalo delavce na novo gradbišče. Letos nadaljujejo požrtvovalni delavci po svojih močeh gradnjo teh stanovanjskih hiš.

Ker je tovarna papirja precej daleč za hribi, je kar preveč pozabljeno tudi tovarniški industrijski magazin, ki še daleč ne prejema vsega, kar prodaja okrajni magazin v Trbovljah, čeprav tam ne kupujejo po večini člani sindikalnih podružnic — delavci. Tudi izbira predmetov zagotovljene preskrbe, ki bi jih moral prodajati ta industrijski magazin, ni najboljša. V tem magazinu n. pr. ni tistih številčev čevljev, ki bi jih potrebovali delavci. O predmetih, ki leže v skladiščih, pa bi se dalo ob natančnem pregledu še kaj ugotoviti, saj leži po policah blaga, čevljev in ostalih izdelkov za 8005 točk, ne da bi kdo po tem količej povprašal. In če tega blaga že doslej ni pokupil delovni kolektiv tovarne v Radečah, mu verjetno ne bo več niti v bodoče.

Obisk italijanskih kmetijskih delavcev v Jugoslaviji

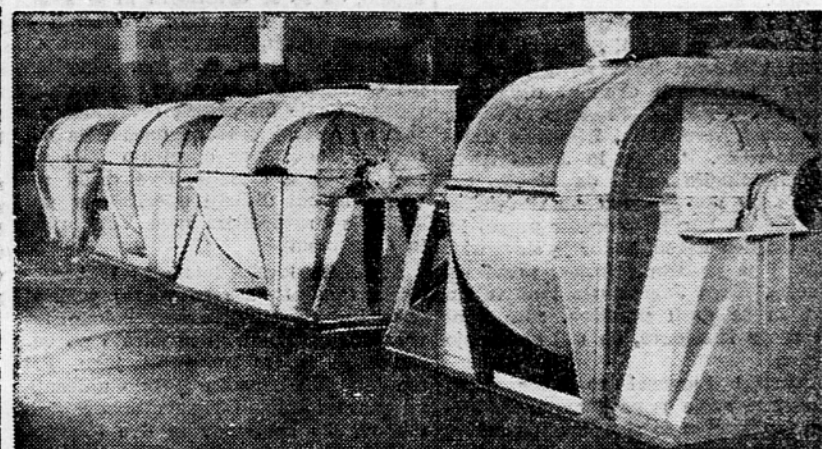
V Beograd je 10. t. m. prispela delegacija italijanskih kmetijskih delavcev in kmetov komunistov in sindikalnih aktivistov, ki bodo ostali v naši državi 14 dni. Gostje si bodo ogledali naše tovarne, velika gradbišča in objekte naše socialistične graditve. Delegacija vodi bivši član biroja Komunistične partije Italije za pokrajino Viterbo David Domenico.

Goste so sprejeli na železniški postaji zastopniki centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije in sindikalni funkcionarji iz Beograda. Po prihodu v Beograd so italijanski kmetijski delavci obiskali predstavništva centralnega odbora Zveze sindikatov Djura Salaja. V svojem pozdravu je vodja delegacije David Domenico dejal med drugim:

»Prišli smo v vašo državo navzlic težavam, ki so nam jih delali informobiroji. Zaradi vztrajnosti naših tovarišev smo vendar prišli v vašo državo, kjer se bomo prepirali o položaju v Jugoslaviji. Prepričani smo, da bodo vtisi, ki jih bomo dobili, potrdili tisto mnenje in predstavlo o vaši državi, ki smo jo imeli, ko smo odšli iz Italije. Ze po poti smo se prepričali, da je lažniva vsa propaganda o terorju in prisilnih delih. Ta obisk nam bo dal priložnost, da bomo mogli tovarišem, ki se skupno z nami bore za resnico o Jugoslaviji, pojasniti, da je vaša država na pravilni poti. Naša prva naloga bo, da povemo italijanskemu narodu, kaj smo videli.

V odgovoru na pozdrav je tov. Salaj poudaril vlogo naše Partije v razvoju delavskega gibanja in dejal med drugim:

»Naša država je vzgajala delavski razred Jugoslavije v duhu internacionalne solidarnosti delavskega razreda. Zveza sindikatov Jugoslavije je ostala kot organizacija delavskega razreda zvesta temu načelu in se bori za enotnost delavskega razreda. Politiko mednarodne enotnosti delavskega razreda smo izvajali in izvajamo ne samo v bi-

Zagrebska tovarna »Ventilator« ima velik delež pri opremitvi naših novih tovarn in rudnikov. Podjetje izdeluje vse vrste industrijskih ventilatorjev. — Na sliki vidimo serijo ventilatorjev novega tipa za naše rudnike.

Tisoč valjev so že odlili v Štorah za našo industrijo

Ob naglem tempu naše industrializacije si prizadevajo naši delovni ljudje na vse načine, da se čim bolj osamosvojimo v izdelovanju tistih industrijskih naprav, ki smo jih prej za drag denar kupovali v inozemstvu. V tem prizadevanju ima velik delež tudi železarna v Štorah, Storski livarni so bili ponosni, ko je bil sprejet predlog, da začno v Štorah vlivati valje za naša industrijska podjetja. Potreba po velikih valjih se je zlasti še povečala, ko se je začela blokada informobirojskih držav.

Vilvanje tisočih valjev terja mnogo študija in strokovnega dela. Vsega tega pa se v Štorah niso ustrašili. Tehniki in delavci so kmalu premagali začetne težave, porodile pa so se nove in nove. Prvi uspehi so jih še bolj podžgali k vztrajnemu delu.

Te dni so slavili v Štorah pomemben dogodek. Vili so tisoč valj. V livarni je vladalo slavnostno razpoloženje, zlasti med toplici in livarji. »Začeli smo z malimi valji do 600 kg teže za potrebe storske valjarne,« nam pripoveduje inž. Berger, »pozneje pa smo začeli dobavljati valje tudi drugim podjetjem črne metalurgije, dokler nismo dobili naročil iz raznih industrijskih podjetij, ki potrebujejo valje. Ob koncu letošnjega leta bomo vtilivali že največje valje po 19 do 20 ton. To so že legirani valji, kakovostno enakovredni inozemskim proizvodnjam.«

Medtem smo se ozirli po livarni in opazili velike spremembe. V zadnjih dveh letih so v tem obratu dobili tri žerjave, tri nove kupolne peči, v enem krilu pa grade novo plamenično peč, prvo te vrste v naši državi. Nad to pečjo že montirajo nov žerjav. Zavedajo se, kako velikega pomena bo ta peč za vtilvanje največjih valjev, so se delavci zavezali, da bodo novo plamenično peč dogradili najmanj mesec dni pred rokom, to je do 15. avgusta. To so sklenili, ko so zvedeli, da je Ljudska skupščina FLRJ sprejela zakon, s katerim se upravljanje gospodarskih podjetij izroči delovnim kolektivom.

Medtem je topilec že napolnil drugo veliko ponev s tekočim železom. Optični pirometer je pokazal 1390 stopinj Celzija, znamenje, da je železo dobro segreto. Hitro so odstranili žlindro s površine tekočega železa. Dva žerjava sta se približala velikim ponam in že se je začelo vtilvanje, naj-

prej z ene, potem z druge ponve, to pa s tako brzino, da je bilo težko slediti vsem podrobnostim vtilvanja. Samo eno minuto je trajalo vtilvanje. Skrbno pripravljen kalup, postavljen v 5 m globoki jami, je požrl 7 ton tekočega železa. Kar 48 ur se bo vtilival hladil v kalupu. Obratovodja tov. Culin, topilci in livarji, vsi so z nasmehom izrazili zadovoljstvo, da je šlo vse po sreči pri vtilvanju tega tisočega valja. Mnogo skrbi je povzročalo in še povzroča vtilvanje valjev raznih dimenzij in različne teže. Danes vtilivajo v Štorah valje ne le za črno metalurgijo, marveč tudi za kovinsko industrijo, kakor za »Impole« v Slovenski Bistrici, za industrijo gume, za cementno in keramično industrijo, pa tudi za oljarne in mlinske. »Kaj pa hočemo, če so pošiljale češke tovarne češnje slabe valje našim podjetjem, bomo pa sami preskrbeli valje industriji,« se odreže znojni livar.

Obiskali smo še brigado, ki pripravlja material za dograditev mehanične delavnice za obdelavo valjev. Tov. Pešut si je izbral same mladince in mladinke, ki tekmujejo, kdo bo navzvil več samokolnic gramozna in opeke. Zidarji se kar ne morejo načrtovati njihovi vmeti. Hitro je treba postaviti temelje, da bo mogoče čimprej montirati žerjav v novi delavnici, ki mora biti izročena svojem namenu že prve dni avgusta. V novi delavnici bo mogoče hitreje obdelati valje, ki so tako potrebni naši industriji. Ko bo dograjena nova plamenična peč, se bo še povečala proizvodnja valjev za našo industrijo. V novih prostorih pa bodo livarji in mehaniki delali še z večjo vmeto in z novim poletom; dali bodo naši industriji nove tisoče valjev, v posmeh vsem informobirojskim obrekovalcem in sabotermom.

PRESELJEVANJE JUGOSLOVANSKE MANJŠINE IZ PREKMURJA

Beograd, 10. jul. (Tanjug.) Pripadniki jugoslovanske narodnostne manjšine na Madžarskem ki živijo na območju Prekmurja so dobili 5. julija od madžarskih oblasti nalog, naj v 48 urah zapustijo svoje domove in se izselijo. Preden so izdale ta nalog, so madžarske oblasti sestavile seznam oseb, ki naj bi se preselile. Razen tega popisujejo sedaj jugoslovansko prebivalstvo v Budimpešti.

Ta najnovejši nasilni ukrep madžarskih oblasti nasproti jugoslovanski narodnostni manjšini, ki se ni hotela pridružiti informobirojem, je nov dokaz za protijugoslovansko politiko madžarske vlade. S preseljevanjem jugoslovanske narodnostne manjšine na Madžarskem si madžarske oblasti prizadevajo, da bi razbile enotnost in zavezništvo jugoslovanskega prebivalstva na Madžarskem.

Izmenjava študentov med Jugoslavijo in Anglijo

London, 10. ... (Tanjug.) Sinoči je prispelo z letalom v London 25 jugoslovanskih študentov, ki bodo kot gostje Nacionalne zveze študentov Anglije in Severne Irske prebili približno mesec dni v Angliji. Sodelovali bodo pri poljskih delih v okolici Cambridgea. Ta obisk jugoslovanskih študentov v Angliji pomeni v okviru izmenjave študentov v polletnem času med Anglijo in Jugoslavijo. Skupina 22 britanskih študentov je odpotovala včeraj v Jugoslavijo, kjer bo sodelovala pri delih na študentskem naselju v Zagrebu.

Na Hrvaškem so odkupili že nad 1000 ton žita

Kakor v večini ostalih republik, se je tudi v republici Hrvaški začel odkup žita in je bilo doslej odkupljeno 1045 ton. Preteklo leto so na Hrvaškem zasejali z žitom večje površine, kakor katerokoli leto poprej. Posevke so tudi dobro obdelali. To je pripomoglo, da bo letos donos žita precej večji kakor lani.

Dež v Šumadiji

Po veliki vročini je v soboto prodir v Šumadijo hladen val. Ves dan je bilo vreme vetrovno in oblačno, ko pa se je začelo mrati, je začelo deževati. V Kragujevcu in okolici je padel dež nad 4 ure. Po izjavah kmetov je padlo mnogo dežja v lepeškem, grušanskem, pomoravskem in drugih okrajih Šumadije. Po dežju so se posevki zelo osvežili, posebno koruza. Ker je še oblačno, pričakujejo novega dežja, ki bo verjetno zelo pomagal za zboljšanje pridelka.

PO VSEJ AMERIKI PRILJUBLJENA UMETNIŠKA SKUPINA NAŠIH ROJAKOV JE PRISPELA V SLOVENIJO

Drevi koncert v unionski dvorani

Skoraj mesec dni bo gostovala v Jugoslaviji po vsej Ameriki znana umetniška skupina ameriških Jugoslovancev. — Po prvem gostovanju v Opatiji je včeraj prispela tudi v Ljubljano 34 članska skupina priljubljene zbor »Tamburica« iz univerze Duquesne v Pittsburgu (država Pennsylvania v Združenih državah Amerike). Kulturna skupina »Tamburica« ali »Duquesne University Tamburitars« je umetniški zbor, ki je bil ustanovljen že leta 1937. s pomočjo podpornega društva v ZDA priseljenih Hrvatov. Sestavljajo ga študentje univerze v Pittsburgu — povečini sinovi jugoslovanskih izseljencev-delavcev. Med letnimi počitnicami gostuje skupina po vsej Ameriki v najlepših dvorinah. Poslušajo jo z vseh strani zahodne obale na koncertih, ob radijskih in televizijskih sprejemnikih. Na ta način si člani zbor »Tamburica« zbirajo denarna sredstva za študij! Kar pa je vredno še večje pohvale, zbor »Tamburica« pod vodstvom dirigenta Matia L. Gouzeja ki je po rodu Slovenec, širi v pristni, skoraj nepovtorjeni obliki jugoslovanske ljudske umetnosti — plese in pesmi med našimi izseljenci v Ameriki. — Drevi bo umetniška skupina naših rojakov »Tamburica« prvič nastopila v unionski dvorani ob 19.30 (vstopnice se dobe v Knjižarni muzikali), jutri pa ob 21. na vrtu doma J.A. V Sloveniji, kjer so si gostje doslej ogledali Postojnsko jamo, bodo naši rojaki videli kulturne zanimivosti Ljubljane in Gorenjske, iz Slovenije bodo dragi gostje odšli najprej v Zagreb, nato bo razen drugih krajev obiskali še Beograd in Skopje, iz Jugoslavije bo ta skupina odpotovala v Trst, v Avstrijo, Svico, Nemčijo in Francijo.

Jugoslovanska nogometna reprezentanca je odpotovala iz Brazilije

V petek 7. julija jutraj je jugoslovanska nogometna reprezentanca odpotovala iz Rio de Janeira čez Recife v Evropo. Na letališču brazilске prestolnice se je od naših nogometašev poslovilo osebo poslaništva in veliko število pripadnikov naše kolonije v Rio de Janeiru.

Okrog 18. ure je letalo pristalo v Recifeu. Mesto ima okrog 250 tisoč prebivalcev in leži v bližini ekvatorja. Podnebje je zelo nezdavno. Stalno piha toplel veter, sonce in dež pa se neprestano menjata. Vročina je velika, vlagar pa prodira do kosti. Našim nogometašem podnebje ne prija.

V Recifeu so zmagali 5:2 (2:2)

Stadion v Recifeu lahko sprejme okrog 35.000 gledalcev. Tamošnji igralci so hitri, spretni in postrvovalni. Srednji razred ne sodeluje pri tekmovalstvu za prvenstvo Brazilije, temveč igrajo samo za prvenstvo zvezne države Pernambuco. Jugoslovanski nogometaši so igrali s kombiniranim moštvom klubu »Sporting« in »Santa Cruze«.

Velikanski dohodki na svetovnem prvenstvu v nogometu

Več kot milijon dolarjev (približno 50 milijonov dinarjev) znaša skupna vsota plačenih vstopnic za polfinalna tekmovalna na svetovnem nogometnem prvenstvu v Rio de Janeiru. Te podatke je objavil italijanski športni tisk in pri tem opozoril, da so organizatorji svetovnega prvenstva v celoti krili vse materialne stroške. Dohodki iz navedenih šestih tekem za svetovno prvenstvo bodo čisti dobiček. Doslej je bil dosežen največji dohodek na tekmi Jugoslavija — Brazilija, ko so prodali skupno 144.387 vstopnic.

VREME

Vremenska napoved za sredo: Se nadalje nestalno vreme s sremenljivo oblačnostjo in krajevnimi padavinami.

Ameriški Slovenci in mi

Letos konec maja je imel Slovenski ameriški narodni svet (SANS) v Clevelandu svoj četrti kongres, katerega se je udeležilo prav lepo število ameriških slovenskih zastopnikov in trije delegati iz stare domovine.

Na tem uspešnem kongresu je zastopstvo ameriških Slovencev sprejelo precej važnih sklepov, med katere je vsakega treba šteti tudi resolucijo o odnosih med njimi in njihovo staro domovino.

V tej resoluciji je najprej omenjeno, kako so se morali Slovenci v borbi za vsakdanji kruh seliti iz rodne dežele in odhajati drug za drugim v Avstrijo, Nemčijo, Francijo, Belgijo, Holandsko, Avstralijo, Združene države ameriške, Kanado in Južno Ameriko. Resolucija pravi, da je bilo teh izseljenec skoraj četrti del slovenskega ljudstva, kar je vsekakor precej za tako majhen narod, kakor je slovenski.

Sedaj je povsem drugače, pravi resolucija, Nova Jugoslavija ima veliko dela in še dosti prostora, zato vabi vse svoje izseljence, da naj se vrnejo domov.

Ameriški Slovenci so sicer dobri državljani svoje nove domovine, katere državljanstvo so si priborili s trdim, naporom, vztrajnim in dostokrat tudi zelo nevarnim delom po globokih pregonih, tovarnah, jeclarnah, plavžih, na kmetih, v raznih trgovinah in v vseh drugih območjih človeške delavnosti, kjer je treba človeške podjetnosti in pridnosti — tako po karjerski resoluciji, — pri tem pa ne pozabljajo, da so Slovenci, da so člani tistega malega, a junškega naroda, ki je dal sorazmerno največ žrtve v boju proti fašizmu in nacizmu ter se domala sam osvobodil dolgoletnega tujege tlačanstva, danes pa si z velikansko požrtovalnostjo in silnimi napori ustvarja boljše in lepše življenjske pogoje.

Vsem ameriškim Slovincem je znano, kakšna usoda jih čaka v tujini, je nadalje povedano v resoluciji. Prav dobro se zavedajo, da se njihov slovenski odtok v ogromnem tujem morju polagoma potaplja. Amerika je zaprla svoje meje in že mnogo let ni skoraj nobenega dotoka iz stare domovine. Kljub temu, da je naš položaj v tujini negotov, — tako nadaljuje resolucija — pa naše stanje vendar ni tako kritično, da bi morali umreti že jutri, čeprav ne moremo upati, da bi živeli v neskončnost. Dolgost našega življenja pa, življenja naših organizacij, narodnih domov, kulturnih ustanov in društev je v dobrih meri odvisna od stikov, bratskih stikov in kulturnih vezi z domovino. Prave bratske vezi z našim narodom onkraj morja pomenijo za nas podaljšanje našega življenja. Čim tesnejši so ti stiki, tem dlje bomo živeli v tujini.

Zato bodi Slovenski ameriški narodni svet še nadalje poglavitna slovenska organizacija, ki naj pospešuje čim tesnejše vezi z rodno deželo, SANS naj tudi še nadalje po svoji močnosti pomaga stari domovini s stvarmi, ki se v le-te ne izdelujejo, in ki jih je težko dobiti na tujih trgih; seznanja naj še naprej slovenski rod v Ameriki z razmerami v stari domovini; v sporazumu s staro domovino naj se najde pot, po kateri se bo stara domovina seznanjala z življenjem slovenskih ljudi v tujini, z delom slovenskih organizacij in slovenskega naselečenja.

H koncu pravi resolucija, naj Slovenski ameriški narodni svet v primerem času organizira izlet v staro domovino, kar bo vsekakor veliko prispevalo k medsebojnemu razumevanju. Iz dosedanjega delovanja pri Slovenskem ameriskem narodnem svetu smemo sklepati, da se bodo vsi načrti omenjene resolucije tudi izpolnili, če jih bodo pravilno razumevali v novi in stari domovini.

ZAN

V nekaj vrstah

Omaha, 9. jul. (AFP) Močno deževje je povzročilo resne poplave na področju Omaha v državi Nebraska (ZDA). Vojstvo je moralo evakuirati več tisoč ljudi iz mesta Dierk, kajti vodna gladina Modre reke se je izredno hitro dvignila. Doslej so bili trije smrtni primeri.

Sidney, 9. jul. (Reuters). Predsednik avstralske vlade Robert Menzies je odpotoval danes z letalom v London, kjer bo razpravljal o vojaškem položaju Avstralije. United Press poroča, da bo Menzies odpotoval iz Anglije v ZDA, Kanado in na Novo Zelandijo. Menzies je izjavil, da se bo v Veliki Britaniji in ZDA razgovarjal tudi o nekaterih finančnih vprašanjih.

Ofenziva proti začasni prestolnici Tedžonu

POLOŽAJ NA KOREJI

Tokio, 10. julija (AFP). Mac Arthurjev glavni štab poroča, da so napredek pomaknjen ameriške bojne enote nadaljevale večeraj z akcijo oviranja sovražnega napredovanja. Delom ameriškega bataljona, za katerega je bilo večeraj rečeno, da je obkoljen, je uspelo, da so se osvobodili in se sedaj reorganizirajo za borbo. Po bojih z desetkrat močnejšim sovražnikom se je osvobodil tudi bataljon, obkoljen pri Cunanu. V komunikaciji je nadalje rečeno, da je bil pritisk severnokorejskih sil večeraj posebno močan na odseku Čudana, kjer operirajo štiri severnokorejske divizije. Dve drugi severnokorejski diviziji operirata v pasu, ki se razprostira med Vongsujem in Čunšunom.

Ameriška lovka letala in 17 bombnikov tipa B-26 so večeraj večkrat obstrlevala motorizirane kolone severnokorejske sil, ki prodirajo po veliki cesti iz Cunana proti jugu. Pri teh letalskih napadih je bilo uničenih ali onesposobljenih 36 severnokorejskih tankov, 135 kamionov in dve lokomotivi.

Sporočilo severnokorejskega poveljstva, ki ga prenaša agencija Nova Kitajska, pravi, da so severnokorejske enote zavzele 7. julija mesto Čungču, ki leži severnozhodno od Tedžona. Islega dne so druge severnokorejske enote začele novo ofenzivo proti ameriškim četam južno od Pjongreka. Veliko število Američanov je bilo ubitih, ranjenih ali ujetih. Zaprteno so velike množice orožja in drugega materiala.

Radio Fensang poroča, da je odšel na fronto severnokorejski ženski oddred, ki ga sestavljajo študentke visokih fensangskih šol.

Predsednik vlade Severne Koreje Kim Ir Sen je izjavil v radiu Fensang, da se je od pričetka sovražnosti med Severno in Južno Korejo prijavilo poveljstvo severnokorejskih čet nad 500.000 prostovoljcev. Dejal je, da celotno korejsko ljudstvo podpira akcijo severnokorejskih čet.

United Press prenaša iz Altante (ZDA) izjavo generalnega poročnika Gillena, poveljnika ameriške tretje armade, da so dobile nekatere enote II., III. in IV. armade ukaz za čimprejšnji premik na Daljni vzhod.

Tokio, 10. jul. Po poročilih zahodnih agencij je poveljstvo severnokorejskih sil vrglo večeraj 6 divizij v ofenzivno akcijo proti Tedžonu, začasni prestolnici Južne Koreje. Več kot 50.000 severnokorejskih vojakov napreduje proti Tedžonu po glavni cesti, ki pelje iz Cunana na jug. Severnokorejske čete so sedaj 36 milj severno od Tedžona in si prizadevajo obkoliti južnokorejske sile za vzhodnega boka.

Poročila zahodnih agencij pravijo, da je tudi na zahodnem odseku južnokorejske fronte, kjer se ameriške sile borijo zoper mnogo močnejšega so-

Nova sovjetska nota glede Trsta

Moskva, 10. jul. (Tanjug). Sovjetska vlada je poslala vladam ZDA, Velike Britanije in Francije drugo noto, v kateri vlada ZSSR znova potrjuje svoje stališče glede Svobodnega tržaškega ozemlja, ki je bilo že poprej razloženo v sovjetski noti zahodnim silam z dne 20. aprila letos. Sovjetska vlada še nadalje vztraja pri izpolnitvi določb mirovne pogodbe in pri uresnitvi ukrepov ki jih je razložila v svoji noti z dne 20. aprila. V tej noti je vlada ZSSR zahtevala imenovanje guvernerja STO, umik angloameriških čet s STO in uveljavitev pravilnika o začasnem režimu na STO. Vlada ZSSR tudi zavrača predlog zahodnih sil, ki so ga podale v svoji noti z dne 16. junija letos. Kakor je znano, so zahodne sile predlagale v tej noti, naj se vprašanje STO reši z neposrednimi pogajanjmi med Italijo in Jugoslavijo omenen pa so izjavile, da vztrajajo pri svoji deklaraciji iz marca 1946, v kateri se predlaga, naj se vse STO postavi pod italijansko suverenost.

Prihodnja seja namestnikov bo 7. septembra

London, 11. jul. Na večerajšnji seji namestnikov zunanjih ministrov, ki pripravljajo mirovno pogodbo z Avstrijo, je sovjetski delegat Zarubin izjavil, da se delo za pogodbo ne more nadaljevati, dokler ne bo rešeno vprašanje Svobodnega tržaškega ozemlja. — Seja je bila prekinjena in odgodena do 7. septembra.

vražnija, položaj zelo resen ter da grozi sovražna ofenziva tudi na vzhodni obali Koreje, v smeri Fusena. pomembnega pristanišča za preskrbovanje na jugovzhodni korejski obali. Vendar pa upajo v Mac Arthurjevem štabu, da se bo z neprestanimi napadi ameriških in britanskih ladij in letalskih sil ta nevarnost zmanjšala.

Po najnovejših poročilih se ameriške okrepitve, ki sestojijo iz tankov in topništva, premikajo proti severu, da bi podprle ameriške čete, ki so že v boju.

Po poročilih iz Fensanga, ki jih prinaša Associated Press, napadajo severnokorejske čete na vseh delih fronte. Uničile so 12 ameriških letal, med katerimi so tudi superdirigablje. Ob zavzetju Cunana so bila sestreljena 4 letala, ujetih je bilo 60 ameriških vo-

Novi razlikovalni ukrepi proti uporabi slovenščine v STO

Trst, 10. jul. (Tanjug). Predsedstvo angloameriške cone STO, ki je začelo v zadnjem času uvajati posebno ostre ukrepe proti Slovincem, je odpravilo slovenske napise na obmejnem bloku med STO in Italijo. Do sedaj so bili napisi na bloku v angleškem, italijanskem in slovenskem jeziku. Oblasti so poleg tega zahtevale od prebivalstva obmejnega vasi Stivana, da zbrise s svojih hiš vse slovenske napise in gesla, ki jih je prebivalstvo napisalo takrat, ko se je mudila tam mednarodna komisija za določitev meje, da bi tako izrazilo svojo zahtevo po priključitvi k Jugoslaviji. Prebivalstvo vasi se je te zahteve predsedstva angloameriške cone najodločneje uprlo.

Glavni odbor Slovensko-hrvaške prosvetne zveze v Trstu je na svoji zadnji seji sprejel resolucijo, v kateri najodločneje protestira zoper diskriminacijske odloke angloameriških oblastev v coni A STO in omejevanje temeljnih človeških in nacionalnih pravic Slovencev, posebno pa zoper omejevanje uporabe slovenskega jezika. Resolucija zahteva, naj se angloameriška vojaška uprava ravna po

pravilih in načelih Ustanovne listine OZN, ki izključuje raznarodovanje in zagotavlja najosnovnejše človečanske pravice. Resolucija tudi ugotavlja, da angloameriška vojaška uprava uporablja fašistične zakone tudi še po uveljavitvi mirovne pogodbe.

V Nabrežini pri Trstu so imeli večeraj množični sestanek OF, na katerem je prebivalstvo odločno protestiralo zoper odloke okupacijskih oblastev, ki ne samo omejujejo uporabo slovenskega jezika, ampak tudi prinašajo lažne podatke o nacionalnem stanju v Nabrežini in nabrežinskem okraju. V priručniku, ki so ga izdale okupacijske oblasti, je namreč rečeno, da je v nabrežinski občini 4500 Slovencev, čeprav je splošno znano, da je v tej občini samo 20% Italijanov, ki so prišli v te kraje po prvi svetovni vojni.

Prebivalstvo Nabrežine je na tem sestanku tudi ostro obsodilo Informburojeve, ki se niso hoteli udeležiti akcije vseh Slovencev zoper odloke okupacijskih in italijanskih šovinističnih oblastev o raznarodovanju slovenskega prebivalstva.

TRIKRAT PREMISLI, ENKRAT STORI

Nadaljevanje s 1. strani

Objekt predan eksploataciji, pa se komaj začne graditi. Ker za gradbeno podjetje proizvodna naloga ni opravljena v enem letu, marveč jo izvaja skozi več let, tedaj je eno leto sploh prekratka doba za plansko začetje celoga kompleksa problematike, ki se pojavlja s tem, da je nek objekt zapisan v obrazcu za investicijski plan.

Kaj so investicijski predela? Urbanistični projekti so projekti prometne in energetske mreže ter komunalnih instalacij (kanali, vodovodi, plinovodi), proučitev lokacij planiranih objektov glede na skladnost z urbanističnimi projekti, geodetska merjenja, hidrološke in geološke preiskave terena, proučevanje produkcijskega procesa v planiranem investicijskem objektu in tehnološkega procesa same gradnje tega objekta, ekonomska analiza produkcije in gradnje, projektiranje, predkalkulacije, osnovni plan gradnje z balansom materialnih in živih sredstev za gradnjo, torej vse ono, kar mora dober gospodar temeljito pripraviti, preden se odloči za nove investicije. V industriji je glavni instrument planiranja normativ, v gradbeni proizvodnji pa projekt. O tem si moramo biti na jasnem. Noben normativ ne morejo nadomestiti projekta, in nobena metoda planiranja ne more s svojimi obrazy nadomestiti investicijskih predel.

Z urbanističnimi projekti smo močno zmožni. Proučevanje regulacijskega načrta za Ljubljano in Maribor je pokazalo vse pomen urbanizma za plansko gospodarstvo in opozorilo, da je izvršitev in osvojitve urbanističnih projektov za naša mesta in industrijske centre postala neodločljiva naloga. Tudi urbanistični projekti rešujejo investicijska vprašanja, ki jih ne more nadomestiti nobena metoda planiranja. Diskusije okoli teh dveh projektov so v zelo jasni luči pokazale, da komunalne instalacije premočkrat sploh niso planirane ob gradnji posameznih objektov. Ker objekt brez komunalnih instalacij ne more v eksploatacijo, se iščejo sredstva naknadno, kar ruši vse prvotne balanse. Pokazale so, da usta-

jakov in oficirjev in zaplenjene velike količine vojnega materiala. Veliko število ujetnikov je padlo v roke severnokorejskih čet tudi pri zavzetju Cincóna.

United Press poroča, da so v Mac Arthurjevem glavem štabu prepričani, da znašajo dosedanje izgube severnokorejskega letalstva 24 uničenih in 12 poškodovanih letal; za pet letal se še ne ve zanesljivo, ali so uničena ali pa samo poškodovana. Potopljenih je bilo 11 severnokorejskih ladij, med njimi 6 oboroženih ribiških ladij in motorna torpedovka. Rečeno je tudi, da je uničenih 76 poškodovanih pa 40 severnokorejskih tankov, 376 oziroma 145 tovornih avtomobilov, 29 oziroma 24 lokomotiv. Končno je bilo uničeno ali poškodovano še večje število topov.

Novi razlikovalni ukrepi proti uporabi slovenščine v STO

pravilih in načelih Ustanovne listine OZN, ki izključuje raznarodovanje in zagotavlja najosnovnejše človečanske pravice. Resolucija tudi ugotavlja, da angloameriška vojaška uprava uporablja fašistične zakone tudi še po uveljavitvi mirovne pogodbe.

V Nabrežini pri Trstu so imeli večeraj množični sestanek OF, na katerem je prebivalstvo odločno protestiralo zoper odloke okupacijskih oblastev, ki ne samo omejujejo uporabo slovenskega jezika, ampak tudi prinašajo lažne podatke o nacionalnem stanju v Nabrežini in nabrežinskem okraju. V priručniku, ki so ga izdale okupacijske oblasti, je namreč rečeno, da je v nabrežinski občini 4500 Slovencev, čeprav je splošno znano, da je v tej občini samo 20% Italijanov, ki so prišli v te kraje po prvi svetovni vojni.

Prebivalstvo Nabrežine je na tem sestanku tudi ostro obsodilo Informburojeve, ki se niso hoteli udeležiti akcije vseh Slovencev zoper odloke okupacijskih in italijanskih šovinističnih oblastev o raznarodovanju slovenskega prebivalstva.

nove in podjetja grade svoja upravna in stanovanjska poslopja na najbolj razvičenih koncih mesta, kar terja povišanje komunalnih naprav in razbijanje gradbene operativne na oddelke na gradbišča. Da zida vsak investitor svoj objekt, pa čeprav potrebuje le nekaj stanovanj ali pisarn, Da provizorije niso nobene začasne, vsekakor pa dražje zgradbe in da rušijo vsako načrtno izgradnjo mesta. Diskusije okoli urbanističnih projektov za Ljubljano in Maribor so dale končno mnogo koristnih sugestij gospodarske prirode. Urbanistični projekt ne obravnava samo lepote mesta, marveč daje predvsem gospodarske analize mestnega organizma — transporta, kurjave, gradnje, komunalnih instalacij itd.

Morda se bo kdo začudil in rekel, mar res nihče ne vodi računa o investicijskih predelih. Mar nimamo stanovanj in podjetij, ki so z investicijskimi predeli zadolženi. Imamo jih! Nimamo pa metode dela, ustrezne organizacije v državni upravi, enotnega plana za te ustanove in podjetja, našim pogojem in izkušnjam ustrezajočih predpisov. Investitor se bo oglašil, saj jaz bi proučeval svoje investicije, pa nimam časa zaradi sestavljanja obrazcev in poročil, zaradi nabiranja odobrenj, ki si jih moram preskrbeti, če hočem graditi. In res, mnogi investitorji morajo obhoditi pisarne od okrajnih ljudskih odborov preko republikanskih resorov do planske komisije, da zbero vse potrebne uradne dokumente za pričetek gradnje. Ko je vse to zbrano — se oglašijo gradbeno podjetje pogodbenik: izvršilni projekt? predračun? lokacija? sendaže?

Kaj sledi iz vsega tega? V organizaciji naše državne uprave manjka upravni organ s primerno avtoriteto, zato naj ima kolektivno predstavništvo, ki bi mogel usmerjati, planirati in odobravati investicijska predela iz enega mesta. Manjka plan investicijskih predel, ki bi vskladi delo ustanov in podjetij, ki ta dela danes že opravljajo. Vsi pa se premalo zavedamo pomembnosti investicijskih predel in odgovornosti, ki si jo nalagamo tedaj, ko odločimo o gradnji posameznih objektov.

Heilbronn, »Prinz Friedrich von Homburg«, da omenim samo najpomembnejše, neugnano žive in uprizorjane, je nekakšno novo probleme in izpričal samoniklo oblikovalno silo, ki so jo šele pozneje umeli pravilno oceniti. A tudi v prozi je tak nekoliko osamljen in nepriznan, neviden z vrhov weimarskega Olimpa in nesodoben sprico velike romantične mode, ki je prav tedaj zajela mlado Nemčijo. Ko so leta 1810, in 1811, izšle Kleistove povesti, med njimi »Michael Kohlhaas«, so se kmalu pojavili tudi taki korenito romantični spisi, kakor so Grimmove pravilice ter Chamissovo »Schemmle«, Hoffmannove pravilice, vendar pa je v letu Kleistove smrti izšla tudi prva knjiga Goethevega dela »Dichtung und Wahrheit«. Sredi teh tokov je Kleist, ki je bil sicer najbližji pesnikom »Sturm und Drang«, gojil realizem, svojevrstno pojmovanje, čisto Kleistov realizem, kakor ga zlasti razodeva »Michael Kohlhaas«.

Ta zgodba je zajeta iz starih zgodovinskih zapisov. Sega v eno najzanimivejših razdobjev nemške zgodovine, ko se je vzporedno z Luthrovim protestantizmom prebujal v ljudskih množicah, med tlačanskimi in svobodnimi kmeti in med meščani uporni protifeudalni duh, ko je na široko razsel nezadovoljstvo s »posvetno in cerkveno gospodskost in ko so se začeli jasneje kristalizirati pojmi pravice in

Pogoji drugega ljudskega posojila

Razpis drugega ljudskega posojila je pokazal živahen odziv pri vseh delovnih ljudeh mesta in vasi. Ze do sedanjih znakov lahko sodimo, da se bodo delovni ljudje Jugoslavije udeležili vpisa drugega ljudskega posojila še v mnogo večjem obsegu kakor leta 1948. To predvsem na deželi, kjer se kmlet pred dvema letoma ni prav zavedal pomena ljudskega posojila za hitrejši dvig našega gospodarstva, niti koristi, ki jih nudi naložba prihrankov v obveznice ljudskega posojila. Aktivisti na deželi pogosto tudi niso znali kmletu pojasniti razlike med posojili, ki jih je pred vojno najemala stara Jugoslavija in so služila kritju proračunskih deficitov, bogatstvu kapitalistov in borznih spekulacij, in pa ljudskim posojilom nove Jugoslavije, ki služijo pospešanju graditvi in gospodarski krepitvi države. Nezaupanje proti državnim posojilom je bilo v stari Jugoslaviji docela upravičeno, saj je bil marsikdo ponovno ogoljufan. Razni agenti so zlasti na deželi prodajali za drag denar obveznice loterijskega posojila, tako imenovane »vojne škodke«, kmetje, ki so kupovali te obveznice, pa niso zadeli nič, ker je le redko na kakšno obveznico padel dobiček; če pa so hoteli obveznico prodati, so dobili zanjo mnogo manj, kakor so sami plačali. Dobre izkušnje s prvim ljudskim posojilom (točno izplačevanje obresti, amortiziranih obveznic in dobičkov) so medtem tudi na deželi razpršile ostanke nezaupanja.

Ob vpisovanju drugega ljudskega posojila se pomanjkljivosti, ki smo jih spoznali ob vpisu pred dvema letoma, ne bodo smele ponoviti. Deloma je to že upoštevano v pogojih novega posojila, ki se deloma razlikujejo od pogojev prvega ljudskega posojila.

Obveznice se bodo glasile na prinositelja

Obveznice novega ljudskega posojila se ne bodo glasile na ime, marveč na prinositelja. Kaj pomeni ta razlika? Pri izdajanju obveznic prvega ljudskega posojila je bilo treba na vsako obveznico napisati ime lastnika. Te obveznice je prepovedano prodajati in jih vpisnik lahko le podari rodbinskim članom ali kakim ljudski oziroma družbeni organizaciji. Prenos lastništva podedovane ali podarjene obveznice pa mora overiti okrajno sodišče. Obveznico prvega ljudskega posojila lahko vnovči, ker so imenske, le tisti, ki je na njej vpisan kot lastnik in se legitimira. Isto velja za izplačilo dobičkov.

Ce upoštevamo, da je bilo za prvo ljudsko posojilo izdanih 6 milijonov obveznic, si lahko predstavljamo, koliko tehniškega dela je povzročilo že samo izdajanje obveznic. Te omejitve so bile pred dvema letoma potrebne, da se ne bi pojavili spekulanti, ki bi od neukih ljudi za majhen denar odkupovali obveznice. Danes te nevarnosti ni več, ker že preprosti ljudje vedo, da država redno izplačuje amortizirane obveznice, dobičke in obresti. Nove obveznice se bodo torej glasile na prinositelja. To pa pomeni, da bodo banke izplačale obveznice ali dobičke vsakomur, ki bo obveznico predložil, ne da bi mu bilo treba dokazovati, da je lastnik. Zato pa bo treba obveznice drugega ljudskega posojila dobro hraniti, enako kakor denar.

Obveznico, ki se glasi na prinositelja, je tudi laže zastaviti; če bo vpisnik v dobi trajanja posojila nujno potreboval denar, bo lahko pri banki dobil posojilo na zastavo (lombardno posojilo). Z uvedbo obveznic, ki se glasijo na prinositelja, bo zelo poenostavljeno tudi izdajanje obveznic vpisnikom in obračunavanje plačilnih obrovov. Ker ne bo treba vpisovati imen na obveznice, bo vsak vpisnik lahko takoj pri plačilu prejel ustrezajoče število obveznic. Prav zaradi tega pa se bodo obveznice glasile na 1000 din (cela obveznica), 500 din (polovica), 200 din (petinka) in 100 din (desetinka). Obveznice prvega ljudskega posojila so vpisniki prejeli šele nekaj mesecev po plačilu zadnjega obroka. Mnogi vpisniki, ki so bili medtem premeščeni ali so se preselili, še danes nimajo teh obveznic. Država investicijska banka jih poziva po časopisju, naj prijavijo svoje bivalice in mesto vpisa. Samo od vpisnikov, ki so leta 1948 vpisali posojilo po sindikalni liniji v Sloveniji, še danes nima obveznic 1986 vpisnikov (za znesek 1 in pol milijona dinarjev). Te obveznice leže pri banki, ki proizvedu-

je po vpisnikih, kar povzroča mnogo nepotrebnega dela.

Amortizacija in obresti

Drugo ljudsko posojilo bo država vrnila v 10 letih in sicer tako, da bo vsako leto amortiziranih 10% vseh obveznic (prvo ljudsko posojilo teče 4 leta, amortizacija pa znaša prvo in drugo leto po 10%, tretje leto 20%, zadnje leto pa 60%).

Država bo plačala za drugo ljudsko posojilo 8% na leto, in sicer 5% v obliki obresti na obveznice in 3% v obliki dobičkov. Obresti na obveznice (5%) pa se ne bodo izplačevale sproti vsako leto in zato nove obveznice ne bodo imele obrestnih kuponov. Izkušnje z obveznicami prvega ljudskega posojila so pokazale, da povzroča rezanje obrestnih kuponov in njih izplačevanje sila zamudno tehnično delo. Na obveznice drugega ljudskega posojila se bodo vse natekle obresti izplačale naenkrat ob izplačilu izrebanne obveznice. Zrebanje za amortizacijo in dobičke bo dvakrat letno, junija in novembra. Petnajst dni po objavi zrebanja (1. julija in 1. decembra) pa bo država izplačala izrebane obveznice in dobičke skupaj z obrestmi. Če bo n. pr. obveznica za 1000 din izrebanja za amortizacijo v novembru 1953., bo lastnik obveznice poleg nominalnega zneska 1000 din prejel še obresti za 3 leta, to je 150 din. Če pa bo obveznica izrebanja šele zadnje, to je deseto leto, bo lastnik dobil poleg 1000 din še 500 din za obresti. Enako se bodo izplačevale obresti na obveznice, ki bodo izrebane za dobičke.

Delitev obveznic na polovične, petinske in desetine pa bo na drugi strani omogočila, da bo tudi vpisnik za manjše zneske lahko dobil obveznice raznih števil in s tem večjo možnost amortizacije in dobička. Vpisnik, ki bo n. pr. vpisal 2000 din in vpisani znesek plačal v petih obrokih po 400 din, bo ob vsakem vplačilu obroka prejel 2 obveznici z petinko (po 200 din) in bo po vpisu zadnjega obroka imel 10 obveznic po 200 din. Ker pa se vsako leto amortizira le ena desetina obveznic, bo v njegovem primeru velika verjetnost, da mu bo povprečno vsako leto izrebanjena ena obveznica za amortizacijo, večja pa bo tudi verjetnost dobitka.

Razstava higiene dela v Zagrebu

Po prvem posvetovanju predstavnikov zdravstvenih ustanov in inspekcij dela ter drugih strokovnjakov za higieno dela so odprli v Zagrebu v prostori velikega poslopja za socialno zavarovanje razstavo higiene dela. Prvi dan so to razstavo obiskali tudi gosti iz Anglije in Švedske, ki so se udeležili posvetovanja naših strokovnjakov za higieno dela.

Na razstavi je zbrano mnogo slik in grafiknov, ki kažejo zelo nazorno vzroke raznih profesionalnih bolezni ter neresje pri delu v tovarniških obratih. Poseben oddelek ima zbrano gradivo o razvoju in pobujanju socialnih bolezni. S tem gradivom je na primer dokazano, da se jetika kot socialna bolezen uspešno pobija. V letu 1881, je bilo v Zagrebu med 10.000 prebivalci 56 žrtev jetike, potem pa se je to število zniževalo od leta do leta in smo imeli lani med 10.000 prebivalci samo še 12 jetičnih bolnikov. — Pomembno razstavo je organiziralo zdravstveno ministrstvo LR Hrvatske, odprta pa bo stalno.

V Straži pri Novem mestu so odkrili spomenik padlim borecem

Da bi se vsaj delno oddolžili spominu padlih žrtve, je krajevna organizacija Zveze borcev v Straži pri Novem mestu v letošnjem planu dela sprejela nalogo, da postavi v vasi dostojen spomenik vsem žrtvam iz NOV. V nedeljo 9. julija je bilo svečano odkritje spomenika 38 žrtvam, ki sta jih dali Dolnja in Gornja Straža na oltar naše svobode. Lepe svečanosti so se udeležili predstavniki ljudske oblasti iz Novega mesta, člani sosednjih organizacij ZB, okrajnega odbora ZB, zastopniki JA, častna četa vojakov, svojci padlih ter lepo število prebivalcev iz vasi in bližnje okolice. Sodelovala je tudi vojaška godba na pihala. (r)

MICHAEL KOHLHAAS IŠČE PRAVICO

Zgodovinska povest Heinricha von Kleista »Michael Kohlhaas«, ki je izšla v prevodu Janeza Zagarja pri Slovenskem knjižnem zavodu (Mala knjižnica, zv. 29, 160 str., 160 je eno izmed klasičnih del nemške prevodne literature. Klasičnost ni v tem primeru samo označba dobe ali slovenskega stila, marveč pomeni odliko, ki je dana samo trajnim stvaritvam človeškega genija. Kleistov »Michael Kohlhaas« je klasičen zaradi tega, ker je ta zgodba povest preživela svoj čas, preživela vse mene struj in slovenskih okusov in ostala eno izmed del, ki predstavljajo doma in v svetu nemško pripovedno prozo 19. stoletja.

Heinrich von Kleist je zanimiva stvariteljica osebnost. Po rodu iz pruske plemiške in vojaške rodbine (trojen leta 1777. v Frankfurtu ob Odri) je postal sam pruski častnik, vendar mu ožrače vojašni ni prišlo. Njegov nemirni duh se ni mogel nikjer zadovoljiti: živel je v času, ko je Evropa vznemirjala Napoleonova velika avantura in napolonijske vojske so stisnile posebnim nemirni, ki ga je najlepše izpovedal pesnik Musset v svoji »La confession d'un enfant du siècle«. To, da kako drugače se je Kleist odzival dražljivosti svoje dobe! Vse njegovo življenje je bilo zaskrbljeno iskanje

nečesa, kar bi moglo dati višji smoter njegovemu življenju, vendar je omahoval med uporom, ki mu je bil v krvi, in med togo prusko disciplino, v kateri ga je vzejoilo okolje. Živel je v času, ko je med nemškimi slovstvom sijalo Goethejevo sonce. Toda izmed vseh vplivov, ki so oblikovali Kleistovo umetniško osebnost, je bil Goethejev najmanjši — blizu mu je bil samo mladi Goethe, pesnik uporniškega »Götze von Berlichingen«, olimpskega Weimara pa ni nič kaj častil in Goethe sam je imel o Kleistu nezaluzno slabo mnenje. Bila sta si kakor dvoje svetov. Medtem ko je Goethe v času nemške osvobodilne vojne v spetljiv pozi razpravljaj z Napoleonom o literaturi in o drugih vprašanjih, se je Kleist z vso dušo pridružil protinapoleonskemu gibanju in bil nekaj časa v Franciji interniran. Njegova neprikladnost družbenim razmeram je ga naposled pognala v hude gmotne stiske in v novembru leta 1811. je skupaj s svojo prijateljsko prostovoljno zapustil življenje.

Kleist je predvsem dramatik. Tu se je naslanjal na klasike, posebej na Shakespeara in izmed Nemcev mu je bil Schiller mnogo bližji od Goethea. V svojih dramah »Der zerbrochene Krug« (Razbiti vrč), »Das Käthchen von

Heilbronn«, »Prinz Friedrich von Homburg«, da omenim samo najpomembnejše, neugnano žive in uprizorjane, je nekakšno novo probleme in izpričal samoniklo oblikovalno silo, ki so jo šele pozneje umeli pravilno oceniti. A tudi v prozi je tak nekoliko osamljen in nepriznan, neviden z vrhov weimarskega Olimpa in nesodoben sprico velike romantične mode, ki je prav tedaj zajela mlado Nemčijo. Ko so leta 1810, in 1811, izšle Kleistove povesti, med njimi »Michael Kohlhaas«, so se kmalu pojavili tudi taki korenito romantični spisi, kakor so Grimmove pravilice ter Chamissovo »Schemmle«, Hoffmannove pravilice, vendar pa je v letu Kleistove smrti izšla tudi prva knjiga Goethevega dela »Dichtung und Wahrheit«. Sredi teh tokov je Kleist, ki je bil sicer najbližji pesnikom »Sturm und

Prpravimo tudi dobrega semena za novo setev

Sedaj ob spravljaju žitnega pridelka in mlavci je prav, da vsi pridelovalci poskrbijo za čim boljše in kvalitetnejše seme za novo setev. Kajti s kvalitetnim semenom lahko dvignemo hektarski donos tudi do 30 odstotkov. Sortno čisto seme proizvajajo predvsem državna posestva in nekatere kmetijske delovne zadruge. Pa tudi mnogi privatni kmetje dosežejo nadpovprečne hektarske donose pri žitu, krompirju itd. in tudi ti lahko oddajo ali zamenjajo svoj pridelek kot semensko blago.

Priznavanje žit za seme je na splošno že zaključeno. Sedaj ob žetvi in mlavci je treba prav posebno paziti,

da se priznana žita ne pomešajo z ostalimi žiti. Zato naj lastniki priznanih žit pazijo, da bodo ta žita omilili posebej. Tudi krompir za seme je treba določiti že sedaj na njivi. Večina krompirjevih sort, ki jih pri nas sadimo, se je že tako izrodila, da ne dajejo več zadovoljivega pridelka. Izrojen semenski krompir da več kot polovico manjši pridelek, kakor zdrav krompir. Zato naj krompirjeve gomolje odbirajo pridelovalci že sedaj, ko je krompir še v cvetju; posamezne odbrane gromolje naj označijo s kolikoma ali vidnim trakom. Tako označeni krompir naj v jeseni izkopljejo posebej in to še preden popolnoma do-

zori. Razumljivo je, da je treba tak krompir hraniti v suhi kleti. V tem času sklepajo splošne kmetijske zadruge pogodbe za oddajo semen posameznih kultur. Ker je letos primanjkovalo v večjih količinah predvsem krmnih semen tako črne detelje, lucerne, travnih semen, krmne pese ter smo morali ta semena celo uvažati, je treba poudariti, da je največja naloga ljudskih odborov, da zagotovijo zadostne količine deteljnih semen. Deteljna semena zbiramo pri drugem odkosu lucerne in domače črne detelje po posameznih krajih deteljišča se dozorevajo in je treba zato s sklepjanjem pogodb pohiti. Po nepopolnih podatkih je bilo doslej sklenjenih pogodb v naši republiki za seme lucerne in črne detelje komaj za 4 in pol odstotka planiranih količin. Največja proizvodnja črne detelje je v okrajih Kranj, Kamnik, Maribor-okolica, Ljubljana-okolica in Poljčane; lucerne pa v okrajih Maribor-okolica, Krško, Kranj, Novo mesto. V teh in ostalih okrajih pa, kakor že omenjeno, sklepjanje pogodb ne napreduje zadovoljivo, kajti semenarji, ki bi morali opravljati ta posel, so povsem preveč obremenjeni z raznim drugim delom. V okraju Ljubljana-okolica, kjer je bilo kontrahirane detelje do 29. junija komaj 6 odstotkov, drugi odstotek detelje pa je že tu, je odšel n. pr. semenar Češek Tone za 14 dni na sečnjo drv.

V tem času naj krajevni odbori poskrbe s pomočjo kmetijskih združenj in množičnih organizacij, da se bo izvedel pregled deteljšč in v privatnem in zadržnem sektorju in da se bodo določile najlepše površine za seme. Treba je doseči, da bodo sklenili pogodbe za oddajo semen predvsem večji posestniki, katerim proizvodnja semena ne bo ogrozila prehrane živine. Ker pa je ravno pri nekaterih večjih kmetih odpor proti kontrahaciji, je treba v takih primerih enostavno seme blokirati, seveda v prisotnosti lastnika in v obliki pismenega naloga. Pogodbe se sklepajo samo za čisto seme. Isto velja tudi za blokiranje. Za deteljne mešičke se ne sklepajo pogodbe niti se ne blokira površine. Odkupna vezana cena semenske črne detelje in lucerne je 50 din za kilogram, prosta cena pa 240 din.

Gasilec so vsak dan na delu

Ko mozga vso zemljo silna pripeka, je že zopet nastopil kritičen čas gozdnih požarov. Slovenjgriški gasilci in gasilci drugih vseh čet so pozhrtvalno na delu podnevi in ponoči. V zadnjih treh dneh so se vneli v bližini Slovenjgrada kar trije gozdni požari, ki so bili pa takoj omejeni in zadušeni.

Kakršen odnos do dela - taki uspehi

Republiško podjetje »Zivnoodkupa« Ljubljana-okolica s sedežem v Ljubljani in podružnicama v Kamniku in Kranju je zadolženo za preskrbo teh okrajev in deloma mesta Ljubljane z masobami in mesom. Kakšen odnos do preskrbe delavstva pa ima to podjetje s svojimi podružnicami kot celota kakor posameznimi uslužbenci v tem podjetju pa naj presodijo potrošniki v teh krajih iz naslednjega dogodka:

Z decentralizacijo državne uprave je republiko podjetje »Zivnoodkupa« razformiralo in prešlo v okrajno pristojnost posameznih okrajev. To pa ne bi smelo niti za las poslabšati tedenske preskrbe z mesom. V praksi pa je stvar drugačna. Namesto da bi se uslužbenci teh podjetij prav sedaj sredi tedna pobirali za odkup živine, še hočejo imeti v soboto meso, so priredili v četrtek zvečer poslovilni večer v Kamniški Bistrici, za katerega so seveda preskrbeli zadostne količine jedi in pijače. Jasno je, da jim nih-

BODITE PREVIDNI V GOZDOVIH, DA NE ZANETITE POZARA!

Sprememba uredbe o potnih stroških državnih uslužbencev

Zvezna vlada je izdala uredbo, s katero se spreminja sedanja uredba o potnih in selitvenih stroških državnih uslužbencev. Med drugim so s to uredbo povišane dnevnice za potovanja. Za državne uslužbence prve vrste znaša dnevница doslej 380 din, za uslužbence druge vrste 350 din, in za uslužbence tretje in četrte vrste 300 din. Tistim uslužbencem, ki imajo funkcijko, dokladajo, se dnevница poveča za 5% funkcijske doklade. Za službeno potovanje v mehan enega okraja se zmanjša dnevnicna uslužbenec prve vrste za 30%, uslužbenec druge vrste za 25% in uslužbenec tretje in četrte vrste za 20%.

Obisk hrvatskih sindikalnih kulturno-umetniških društev v Solkanu

Preteklo sredo so nam obiskala bratska društva iz LR Hrvatske, katere so nam s svojim dovršenim in kvalitetno visokim programom nudila obilo umetniškega užitka.

Prvi je stopil na oder pevski zbor SKUD »Medinstvo« iz Reke, ki je zapel vrsto domačih pesmi ter žel za službeno priznanje. Nič ni zaozbal tudi mandolinski orkester SKUD »Vladimir Nazor« iz Zagreba, le škoda, da ni prišel zaradi igranja na prostem do polne veljave. Zelo uspešen je bil tudi nastop plesne skupine SKUD »Otokar Keršovani« iz Zagreba. Bratska kulturna društva so bila deležna topllega odobravanja večstičnega množice. Gostje je pozdravil tov. Balderman, od goriških SKUD pa so prejeli lepa darila nastopajoči.

K. B.

Kočevske ceste...

Z železniške postaje Kočevje odpremo dnevno tudi do tvojih vagonov premoza in lesa, ki ga dovažajo iz kočevskih gozdov. Razumljivo je, da je na kočevskih cestah glede na to res zelo velik avtomobilski promet. Zalostno pa je dejstvo, da so prav tu, kjer dan za dnem vozijo kamioni, ceste skoraj nemogoče. Če se enkrat pelješ iz Ribnice v Kočevje, imaš te vožnje dovolj. Podoben je se silaba, je cesta na Rog, od koder pripeljejo največ lesa. Da na taki cesti, kjer so na vsakem metru velike kote, trpe avtomobili, ni treba posebej poudarjati.

Nesteto kamionov gramoza so že posuli po teh cestah, precej prostovoljnih delovnih ur so opravili frontovci prav pri popravljanju cest, toda ob takem prometu to ne hasne dosti. Okrajni odbor je že večkrat zaprosil za material, da bi ceste dokončno uredili, vendar so še do danes ostale take, kakor so bile, — ker vkljub velikanskemu gospodarskemu pomenu kočevskega okraja ni potrebna razumevanja za to osnovno važno vprašanje.

Če ne brani, da bi se ne poslovili med seboj, toda, če pomislimo da so to stvari priredili sredi tedna in celo tako daleč od centra, lahko izračunamo, da so izgubili zaradi tega najmanj dva do tri delovne dni in prepričani smo, da se ta teden za odkup živine ne bo brigal nihče več.

Poglejmo se odkup tega podjetja v tem tednu: v Kamniku so odkupili celih 660 kg mesa, v Kranju 2500 kg, v Ljubljani-okolici pa — ničesar, čeprav so to industrijski kraji, kjer so potrebe precej velike. Namesto, da bi torej to podjetje skupno s svojimi podružnicami apelovalo vse sile, da bi izpolnilo operativni plan za ta teden in se razšlo z zavestjo, da je izpolnilo svojo dolžnost do skupnosti, je s tem pokazalo, da mu je skrb za prehrano delovnih množic postranska stvar. Njegov uslužbenec vidijo le sebe in svoje osebne koristi in zaslužijo zato opravičeno grajo vsega prizadelega prebivalstva.

Državno podjetje »Jugoslovska knjiga« v Ljubljani, ki je v obdobju v eventuelno nove naročnike za zunanji svet in periodiko vsega sveta, da bo sprejemala naročila za leto 1951, zaključila do 30. septembra 1. O vseh potrebah bodo naročniki obveščeni z okrožnicami. Novi naročniki naj jih zavestno pismenim potom prireditelju Beograd, Marsala Tita 23-XII. (iz direktive Drž. preduzeća »Jugoslovska knjiga«.

SOLSTVO

INDUSTRIJSKO KOVinarsKA SOJUZITVARNE AVTOMOBILOV MARIBOR sprejme za novo solsko leto učence za sledeče stroke: strojarsko, strojno ključavničarsko, orodno ključavničarsko, rezkarsko, brusilsko in avtomehanično. Stroške šolanja in vzdrževanja v internatu kakor tudi hrano, stanovanje in obleko krije država. Poleg tega prejmejo učenci mesečno do 300 din nagrade, ki se usmerja po uspehi v šoli. Učenci imajo možnost udeleževanja v različnih kroških ljudske tehnike. — Kandidat mora izpolniti sledeče pogoje:

1. da je državljan FLRJ; 2. da je telesno in duševno zdrav; 3. da je dovršil najmanj 4 razrede osnovne šole z odličnim ali prav dobrim uspehom, nedovršeno sedemletko ali nedovršeno nižjo srednjo šolo; 4. da bo v kolektorskem letu 1950 dovršil 14 let in da dneva vnisa ni prekoračil 17 let; 5. da z uspehom dovrši sprejemni izpit iz slovensčine in računstva; 6. da se obveže po končanem šolanju ostati v službi Tovarne avtomobilov Maribor za dobo 6 let. — Svojerodno pismo prošnje s točnim naslovom, taksirano z 10 din je dostaviti osebno ali priporočeno po pošti na naslov: Uprava za strok. delavce kadre Tovarne avtomobilov, Maribor.

Prošnje je treba priložiti: rojstni list, zadnje solsko izpovednico, zdravniško sprejeto, potrdilo o imovinskem stanju, pismo obveze staršev odnosno varuha, da bo redno obiskoval šolo ter se ravnal tudi po ostalih pravilih šole. — Izrekamo na prižig obvestila o dnevu sprejemnega izpita. Prošnje se sprejemajo do vključno 30. julija 1950.

PLANINSKO DRUŠTVO Kamnik razpisuje mesto osposobnika za Starem Gradu. Prijava in informacije v Planinsko društvo. Plača po uredbi. Rok prijave do 25. julija. 3214-14

Včasih tudi vsa dobra volja ne pomaga

Cepprav je kolektiv železniške delavnice v Mariboru šele lani oktobra začel graditi jasi, jih je do zime že spravil pod streho. Vsaki dve uri so se menjavale brigade, sestavljale iz članov kolektiva. Tudi dežja se niso strašile. Le strokovnjake je dal Konstruktorka, ki mu je bila poverjena gradnja jasi, vsa pomožna dela pa je opravil kolektiv sam, da bi le delo hitro napredovalo. Tudi pohištvo, ki se je dolgo praši v skladišču, so sami izdelali. Bodoča upravna jasi, tovarišica Rupnikova je že zdavnaj pripravila perilo, posodo in drugo, da bi bila štiridesetletni materam, ki zdaj pušajo otroke pri raznih sosedah, čimprej olajšana skrb za otroke. Jasi pa kljub temu še vedno niso gotove. Konec marca je konstruktor po nalogu zveznega ministrstva za gradnje prenehal z deli. 1. julija naj bi dograditev jasi

prevzelo Gradbišče 5, ki pa delo zaradi pomanjkanja delavcev odklanja, pa tudi materiala nima, ker ga ni planiralo. Vodstvo uprave in sindikalne podružnice je zaprosilo za pomoč republiko ministrstvo za gradnje, ki pa je le nasvetovalo, naj delavnica jasi dogradi v lastni režiji. V delavnici so že sami mislili na to, da bi opravili sami, kar se da, za drugo pa najeli pogodbeno delavce. Toda kje vzeti denar in instalacijski material? S kreditom, namenjenim za jasi, lahko razpolaga le gradbeno podjetje, delavnica za to ne dobi dovoljenja. Tako stojijo jasi, nikomur v korist, malodane dograjene, matere pa nestropno čakajo. Le še za šest tednov dela je na jasilih. Manjkajo še instalacije, omet, pod — skratka, le še notranja drobna dela. Ali se stvar res nikakor ne da urediti ali je ponekod le premalo razumevanja za delavsko mater?

VESELI TEATER V LJUBLJANI

Veseli teater je Ljubljana močno pogresala. Zdjaj ga bo imela kot stalno ustanovo. Priklical ga je čas, zgled so dala druga, dosti manjša mesta, pobudo pa prosvetni oddelki ljubljanskega Mesnega ljudskega odbora. Prva predstava bo 13. julija zvečer v opernem gledališču. Nato bosta od 14. do 23. julija dnevno po dve predstavi (ob 19.30 in 21.30). Umetniško vodstvo je prevzel Božo Podkrajšek, ki ima v tem že dosti izkušenj, imena sodelujočih pa nam že pri povrnem pogledu obetajo, da bodo sporedi pisani, veseli, podani z umetniško vnmom.

Humorja in satire smo Slovenci željni kakor le kaj. Če pravimo, da je humor redka, prav zato pa izredno zdravilna rastlina slahernemu posamezniku, tedaj lahko o satiri rečemo, da je najbolj zdravilo zoper napake in pomanjkljivosti, zoper gnolobe in birokratizem, ki ju moramo izžgati iz narodovega organizma po starem ljudskem reku: Na ljuto rano — ljuta trava! Ni res, da smo Slovenci brez humorja; klasični dokaz imamo od Prešerna preko Levstika do Cankarja, Milčinskega in novjših pisateljev, najdemo jih v naši ljudski poeziji, v naših rekih v nestih segah ljudskih zgodbah, zlasti ribiških, in če hočete: v vsakdanjih pomenkih, v slehernem vlaklu, ki dirja proti Ljubljani. Humor imamo, le registrirati ga pogostoma ne znamo. To je zdaj naloga Veselega teatra, da bo poleg širokega ansambla, ki ga je znal poiskati pri pravih virih, predvsem pri naši Operi in Drami, pridobil tudi sodelavce, ki ga bodo sprti zalagali s svežimi, neprislusnimi, res zdravimi humorističnimi motivi in krepkimi satiričnimi prijemi. Če se bo Veselemu teatru posrečilo, o čemer nimamo vzroka dvomiti, da bo vnesel v slovensko življenje novo, svežo vrednoto in dvignil sproščeni slovenski humor in satiro na dostojno višino, ventiliraj kdaj pa kdaj vzdušno ozračje na katerem koli sektorju našega novega življenja, potem bo krepko zalagal novo brazde. Občinstvo bo Veseli

teater gotovo sprejelo s pristrnim pričakovanjem in bo zadovoljno spremljalo njegov razvoj, če bo Veseli teater prinašal umetniško izvedene in vsebinsko polne sodobne programe.

Spored krstne predstave in začetnega repertoarja dobro obeta. Uvodni pesmi bo sledila komična opera v enem dejanju »Pridite jutri z bodica. mi zoper birokrate, sestavljena pa poglavito iz odlomkov in arij popularnih oper. Sledili bodo saljni prizori: Pred trgovino, Vaska strajva, Ljubene profesionalnih diskutantov in Vremenski napoved. Nato bo kramljal in pel Ježek, čemur bo sledila nova domaća povpevka z geslom: Ali vam je ta pesmika všeč? Sprito zanimanja za našo fizkulturo ne bo izostalo poglavje o nogometu. Spored bodo poživljale baladne točke in ilustrirane šale, vmes pa bo kramljal konferanše Božo. — Sceno je oskrbel Franci Scagnetti, glasbo Bojan Adamič, salonski orkester pa bo vodil Danilo Musar. Igrajo, pojejo, plešejo in režirajo: Ivo Anžlovar, Maks Baic, Svetozar Banovec, Jože Bevc, Ruša Bojc, Ljubo Drenovec, Emil Fredih, Maks Furijan, Slavko Laznik, Vekoslav Janko, Pavle Kovič, Vida Kovčeva, Lucijan Orel, Marjan Pestotnik, Stane Potokar, Vera Remčeva, Bogdana Stritarjeva in Drago Zupan. Našli smo jih kar po vrsti, saj bo ves ansambel kolikor le moge enotno povezan in bodo izkušene moči naše Drame in Opere vzgojno lahko močno pripomogle k razvoju mladih talentov.

Po startu v juliju bo v avgustu odidil, septembra bodo najbrž ponovili gornji spored, s pričetkom jesenske sezone pa bo sledil nov program. Upajo, da bodo vsako leto prinesli na oder četvero do pet skrbno pripravljenih sporedov, katerih vsak bo trajal po devdeset minut. Novo sezono bodo najbrž pričeli že v stalni dvorani. Zelimo »Veslemu teatru 90« mnogo uspeha, Ljubljancem pa vseeno in potrebno razvedrilo.

PRESKRBA

ZAKLJUČEK DELITVE MLEV. SKIH IZDELKOV IZ BELIH ŽIT IN MASLOB ZA MESECE JUNIJ 1950

Poverjenstvo za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike, da bodo v juliju 1950, ko se do konca masloba in mlevskih izdelki iz belih žit na vse živilske in dodatne nakaznice za mesec junij samo se do vključno četrta 13. julija. Opozorjamo potrošnike, da se ne tem dnevu navedena živila za mesec junij v nobenem primeru ne bodo več izdajala, zato naj si blago nabavijo. Navodila za delitev mlevskih izdelkov na odrezke živilskih nakaznic z oznabo II in II (to je na odrezke za koruzne izdelke) boste prejeli naknadno.

UMRLI

Na solski praksi nas je v čveto mladosti nenadoma zapustil kot žrtve Druge svetovne vojne, mladi mož, ki je bil solčec ALOJZ KOBALJ, iz Gradbenega tehnikuma v Ljubljani. Njegova najboljša součena bomo ohranili v našem spominu. — Vuzenica 5. julija 1950. Zaljučni diaki II. a razreda.

Umrli je bil po plačilo za dobro dela JANEZ GRAHEK iz Petrove vasi št. 15 pri Crnomlju. Pogreb je bil danes 11. julija zjutraj. — Zaljučni ostali.

Javljamo žalostno vest, da nam je po kratki bolezni preminul naš predobri mož, zlati stek, brat, tunc in svak MARTIN GORIŠEK mestni židarski mojster Brezice. Pogreb bo v sredo popoldan iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Neutolajljiva žena Mici ter žena Milica Milan. Darko ter ostalo sorodstvo.

Direktija Geodetskega zavoda LRS in sindikata podružnica v Ljubljani sporoča žalostno vest, da je 5. julija nenadoma umrl njen uslužbenec JOSIP KLEPEC, geometer. Zvestega uslužbenca bomo ohranili v najlepšem spominu. Ljubljana, 10. julija 1950.

ZAHVALE

Vsem, ki so ob nenadni izgubi našega srenjilubljenečega očeta JOZEFA DAVORCA iz Straze, sočustvovali z nami, počastili njegov spomin, darovali vence, ga spremenili na zadnji poti, izrekli sožale in nam stali v največji izprikušnji ob strani, toplo zahvala. Globoko žalostno žalostno je ostalo sorodstvo. 2407-1 Darovci in ostalo sorodstvo.

Za vsa izročena sožalja ob smrti naše predobne mame stare mame, tase, IVANE TANCAR, ter vsem, ki ste jo spremenili na njeni zadnji poti, se s tem prav iskreno zahvaljujemo. Pristna hvaleba vsem darovalcem cvetja in vsem po pevem za ganljive žalostnice. Zaljučna rodina Dr. Tancar. Jesenice. 7. julija 1950. 2408-1

Vsem prijateljem, znancom, ki ste spremili na zadnji poti našega nepozabnega, ljubljenečega moža in očeta JOZEFA PERKA, sočustvovali z nami in izrekli nam prižig zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo njegovim tolovcem za vso pomoč, darovalcem cvetja, tov. govornikom za poslovlilne besede, pevskemu zboru in rudniški godbi. — Zaljučni: žena Kati, sin Jože Zagorje ob Savi. 2409-1

Vsem, ki ste spremili na zadnji poti našega Slavkova, mu darovali cvetje, se iskreno zahvaljujemo. — Klešnikovi. 2410-1

Vsem, ki ste spremili našega dobrega očeta MATIJO BUCARJA na njegov zadnji pot, se nam obeta nestalno iskrena hvaleba. — Otroci in ostalo sorodstvo. 2411-1

Vsem, ki ste ob nenadni izgubi naše ljubljene, nepozabne MARTE z nami sočustvovali, vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti in jo obšli s cvetjem, materam hvale. Posebna zahvala upravi in uslužbencem Narodnega gazina v Ljubljani, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in za ganljive besede ob grobu. Posebno se zahvaljujemo tov. poslovno, ki nam je podarila trgovalni znak in njegov trud in priznanost ob njegovem smrti. Družina Dolinšek in sorodstvo. — Velese. Crkile pri Kranju. 2421-2

Vsem prijateljem in znancom, ki ste sočustvovali ob britki izgubi mojega dobrega in skrbnega moža očeta, strica, svaka in teta ANTONA FONA, ga spremenili na zadnji poti, zasli, Neutolajljiva žena Mici in sin Zvonko. — Sl. Konjice dne 1. julija 1950. 2398-1

Vsem, ki so spremili našega predra, gosca očeta RUDOLFA VUDLERJA, solskega upravitelja v p. na njegovi zadnji poti na žalostno pokopališče, se prav iskreno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo tov. govornikom za krovne v srce segajoče poslovlilne besede kakor tudi pevem za poslovlilno pesem ter darovalcem vencev in cvetja. — Celje. 5. julija 1950. Zaljučna sinova Branko in Boris v imenu vsega 2929-1

Vsem, ki ste spremili našega predra, gosca očeta RUDOLFA VUDLERJA, solskega upravitelja v p. na njegovi zadnji poti na žalostno pokopališče, se prav iskreno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo tov. govornikom za krovne v srce segajoče poslovlilne besede kakor tudi pevem za poslovlilno pesem ter darovalcem vencev in cvetja. — Celje. 5. julija 1950. Zaljučna sinova Branko in Boris v imenu vsega 2929-1

MALI OGLASI

PROSIM poštenega najditelja usnjene lakaste, ročne torbice z dokumenti, nad 3000 din in listnico z drugimi vredmeti, poabljenimi na zidu za uničevanje, križnogo 5. julija ob 21. urah, pri nagradi na naslov R. smitnik Anzela, Krizevniška ul. 11, Ljubljana 3181-14

V NEDELJO 2. julija je bila izgubljena od Iškega Vintgarja do Štepanje vasi otroška volnena bela jopica. Posteni najditelji naj jo proti nagradi vrne. Naslov v ozi. odd. 3183-14

ZAKLJAM dvostanovanjsko hišo z lokalom, dvorščino in malo vrta v Kamniku za primerno v Ljubljani. Ponudbe pod Eno ali dvostanovanjsko hišo na ozi. odd. 3185-8

V SOBOTO 8. julija sem izgubila denarnico s 1000 din, mladinsko izkaznico in izkaznico Planinske zveze. Postenega najditelja prosim, da mi proti nagradi denarnico vrne na naslov Zupanc Pavla, Gerbičeva 18, Kozletja. 3227-14

DNE 6. julija se je zatekla psica vol. oklejnja, nemške pasme. Najditelji doli nagrado. Svoj naslov naj tavi na oglasni oddelci. 3222-14

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 11. julija: Področje visokega zračnega pritiska nad zahodno Evropo je polagoma raste. Polarni morski zrak se vedno prevladuje v severni in sred. Evropski deli. Zato se nam obeta nestalno vreme. Danes je pri nas sončno s spreminljivo oblačnostjo in padavinami v urežnem, nočnem času po vsej Sloveniji. Najnižja temperatura je bila 130 C v Ljubljani, najvišja 18 C. Zračni pritisk 734,8 mm. Temperatura zraka 17,7 C, relativna vlaga 89%.

EKONOMSKA REVIJA bo začela izhajati

Slovenski ekonomisti doslej še niso imeli svojega glasila, dasiravno je potreba po njem čedalje bolj pereča. »Ekonomska revija« — ki bo v juliju začela izhajati — ima namen, da poveže vse naše ekonomiste pri njihovem delu na področju znanstvene obdelave ekonomskih problemov.

Izredni član, s katerim naši delovni ljudje gradijo socializem in si s tem ustvarjajo boljše bodočnost, nalaga tudi ekonomistom odgovorne naloge. Vprašanje marksistične analize naših gospodarskih problemov je eno najvažnejših vprašanj, to je vprašanje naše nove družbeno-gospodarske ureditve, ki je v neposrednem interesu vsega delovnega ljudstva.

Vsi dosedanja časopisi s področja gospodarstva zajemajo kot glasila posameznih resorov, ustanov itd. relativno ozko problematiko. »Ekonomska revija« pa bo obravnavala naše gospodarstvo predvsem kot celoto in ji bo tudi pri obravnavanju posameznih konkretnih problemov, kompleksno gledanje eno glavnih načel. Pri tem se ne bo omejevala le na gospodarske probleme in značilnosti slovenskega, temveč tudi celotnega jugoslovskega gospodarstva. Revija se ne bo omejevala le na ozko tehnično plat proizvodnih procesov, kljub temu, da bo pozorno zasledovala tudi naš tehnični napredek in to predvsem s stališča njegove vloge v razvoju proizvodjalnih sil, katerih stalni dvig zahteva spremembe v samih družbenih razmerjih.

Prva in druga številka bo izšla ta mesec, v skupnem zvezku. V uvodu je podana smer revije, ki bo v svojih člankih smelo razpravljala o problemih in jih tako dajala v diskusijo širokemu krogu bralcev. Poleg tega ima

revija namen, povezati slovenske ekonomiste v svoje društvo.

Prvi članek obsega obširno razpravo tov. Sergeja Kraigherja o politični ekonomiji v prehodnem razdobju. Avtorji naslednjih člankov so še: Anton Melik, ki govori o gospodarskih razmerjih v Jugoslaviji. Inž. Metod Dular obravnava problem cen v članku »Odstopanja cen od vrednosti v prehodnem razdobju iz kapitalizma v socializem«. Dr. Julij Felaher piše o razvoju in današnjem položaju združništva na Slovenskem Koroskem, Filip Uratnik pa piše o stanju in razvojnih možnostih kmetijskega gospodarstva v gozdno-živinorejskem predelu slovenskega Krasa.

Danes, ko revidirajo nauk marksizma-leninizma, je tem bolj potrebno razpravljati o vprašanjih, ki so izrednega pomena ne samo za izgradnjo socializma pri nas, ampak tudi za izgradnjo socializma drugod. »Ekonomska revija« bo sodelovala tudi pri obravnavanju teh vprašanj.

Našim ekonomistom, kakor tudi ostalim delavcem na gospodarskem področju, pa tudi študentom, bo revija posredovala naše skupne izkušnje in nudila možnost, da prispevajo k razčiščenju posameznih problemov. V letošnjem letu bodo izšli štiri številke »Ekonomske revije«. Interesenti, ki se želijo naročiti nanjo, naj pošljejo svoj naslov na »Uredništvo in upravo Ekonomske revije, Ljubljana, Gregorčičeva 23«. Številko tekočega računa bomo naročnikom javili naknadno. Celoletna naročnina bo znašala 140 din. (štiri številke), posamezna številka pa 40 dinarjev. Prva in druga številka, ki izide v skupnem zvezku, bosta stali 60 din.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Torek, 11. julija: Olga.
Sreda, 12. julija: Mohor in Fortunat, Draguska.

SPOMINSKI DNEVI
11. VII. 1858. — Rojen igralec Ignacij Borštnik.

11. VII. 1858. — Rojen v Zalcu skladatelj Friderik Širca — Risto Savin.
11. VII. 1944. — Umrli v Soči Jože Srebrnič, član SNOS, podpredsednik POOF za Slovensko Primorje.

DEZURNA LEKARNA

Centralna lekarna, Tromostje, Trg Franceta Prešerna 5.

Grafična industrijska šola v Ljubljani sporoča, da bo vpisovanje ljubljani v 1. razred neprekinjeno do pričetka solskega leta.

Državna zobotehnična srednja šola v Ljubljani obvešča vse tiste dijakke, ki niso, bili pismeno obveščeni o sprejemu v navedeno šolo, da dvignejo svoje dokumente na upravi.

Planinci, ki obiskujejo področje Javlova in Ozebnika ter Tremčič Pelece, opozarja PZS, da veljajo za zavetisce »Pod Spikovo« isti predpisi kot za bivače GRS na splošno, zaradi česar smejo to zavetišče uporabljati le gorski reševalci in alpinisti.

Vse planinske postojanke so od 1. julija odprte in oskrbovane.

Poverjenstvo za lokalni promet, uprava za ceste OLO Slovenjgradec obvešča, da bo vsled popravila mostu na relaciji Vuzenica—Dravograd, 12. julija od 18. ure do 18. julija do 18. ure cesta zaprta. Uprava za ceste OLO. 1767-1

GLEDALIŠČE

OPERA

Torek, 11. julija ob 20. ur: Wolf-Ferrari: Zvezdave ženske. II. repriza. Izven. Zaključek operne sezone.

Cetrtek, 13. julija ob 21. uri: »Veseli teater 90«. Premiera.

